

REGION - KÜÇÜKÇEKMECE HAFRIYATI
Hülâsa

İstanbul'u Trakya ve Makedonya üzerinden İtalya'ya bağlayan "Via Egnatia" askerî yolu üzerinde bulunan şehirlerin sonuncusu olan "Region" un Küçükçekmece köyü civarında bulunduğu "Prokop" ve diğer Bizans Müelliflerinin verdikleri malûmat sayesinde ötedenberi zan olunuyordu. Askerî bir önemi olan bu şehrin yerini kesin olarak tesbit etmek üzere 1938 senesi sonbaharında Galatasaray Lisesi Öğretmenlerinden M.Manburi ile birlikte yapılan sondajlarda iyi neticeler alınması ve Çekmece köyünün doğusundaki tepelerin yamaçlarında ve üzerinde sur parçaları ve büyük bina kalıntılarına rastlanması üzerine 1940- 1942 senelerinde Müzeler Müdür Muavini Dr.Arif Mansel ile birlikte daha büyük ölçüde kazılar yapılmış ve bu kazılar sonunda şehrin Akropolünde etrafı surla çevrili büyük bir binayı kısmen meydana çıkarmak mümkün olmuştur.

Bu bina bugünkü şekliyle iki büyük daire grupundan teşekkül etmekte birinci grup bir "Peristil" e açılan Mozaikli bir dehlize ve bu dehlizin doğu istikametinde devamını teşkil eden ve bir müddet sonra cenup doğuya kıvrılan bir mihvere göre tertiplendirilmiş çeşidli dairelerden ibaret bulunmaktadır. Bunlar arasında sağında ve solunda üçer oda bulunan mihraplı büyük bir salon etrafı çeşidli oda ve bir şapel ile çevrilmiş Peristilli bir avlu aynı mihver üzerine arka arkaya sıralanmış soğuk, ılık ve sıcak kısımlarından ibaret bir hamam dairesi ve mahiyetleri daha henüz kesin olarak tesbit edilmemiş müteaddid oda gruplarından terekkübetmektedir. Az değişik bir mihvere sahip olan ikinci grup ise 46 X 37 M. eb'adında ortasında hiç bir sütun sırası ihtiva etmeyen ve çatısının ahşap olduğu anlaşılan Bazilik tipinde bir kilise ve bu kilisenin Güney

tarafında dörtken iki salonun ortasında bir Baptister olduğu görülen bir Oktogon, kuzey tarafından ise avluya açılan alçak bir galeri ve daha ileride küçük bir şapel, dörtken ve T şeklinde odalar ve dört mukabil dil'inde dört hücre ihtiva eden ikinci bir Oktogon ihtiva etmektedir. Daire, koridor ve dehlizlerden bir kısmının zemini Geometri yahut (en çok Lotus çiçekleri ve sarmaşık yaprakları) ve motifleri bulunan Mozaikler yahut Opus sectile tarzında çeşidli Geometri motifleri meydana getiren küçük mermer lavhalarla örtülmüştür. Divarlarda mermer plakaj yahut mermer taklidi freskler vardı. Esas itibariyle 6 ıncı asırda, yalnız 557 zelzelesinden sonra yapılmış fakat sonraları bir çok tamirat ve tadilata uğramış bulunan bu büyük binanın bir saray olduğuna şübhe kalmamıştır. Bu suretle ilk defa olarak geniş ölçüde kazılmış bir Bizans sarayı ile karşılaşılıyor ve İstanbul'un kapıları önünde bulunan bu bina sayesinde tamamiyle meydana çıkarılması belki hiç de mümkün olmayacak olan İstanbul'daki İmparator sarayları hakkında bir fikir edinmiş oluyoruz.

Çeşidli dairelerin birbiriyle olan ilgisi devirlerinin tesbiti, aynı zamanda böyle önemli bir binanın tamamiyle meydana çıkarılması ve bu suretle Arkeoloji alemine her türlü şübhe ve tereddüden arî tam bir plân arzedebilmesi için hafriyata devam olunması yerinde bir istek olur.

Region Hafriyat Müdürü
ve
Arkeoloji Müzeleri Müdürü

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIST0100310